ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)
της 11ης Μαρτίου 1999 *

Στην υπόθεση T-151/94,

British Steel plc, εταιρία αγγλικού δικαίου εγκατεστημένη στο Λονδίνο, εκπροσωπούμενη από τους Philip G. H. Collins και John E. Pheasant, solicitors, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο M. Loesch, 11, rue Goethe,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης αρχικώς από τους Julian Currall και Norbert Lorenz, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, και τον Géraud de Bergues, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στην Επιτροπή, και στη συνέχεια από τον Jean-Louis Dewost, γενικό διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, τον Julian Curall και τον Guy Charrier, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στην Επιτροπή, επικουρούμενους από τον James Flynn, barrister, του δικηγορικού συλλόγου Αγγλίας και Ουαλίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

που έχει ως κύριο αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. Bellamy, προεδρεύοντα, A. Potocki και J. Pirrung, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 23ης, 24ης, 25ης, 26ης και 27ης Μαρτίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση [1]

Το ιστορικό της διαφοράς

Α — *Προκαταρκτικές παρατηρήσεις*

1 Με την παρούσα προσφυγή ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1, στο εξής: Απόφαση), με την οποία, αφενός, διαπιστώθηκε η συμμετοχή δεκαεπτά ευρωπαϊκών χαλυβουργικών επιχειρήσεων και μιας από τις επαγγελματικές ενώσεις τους σε σειρά συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών περί καθορισμού των τιμών, κατανομής των αγορών και ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με την κοινοτική αγορά δοκών χάλυβα, κατά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και, αφετέρου, επιβλήθηκαν πρόστιμα σε δεκατέσσερις επιχειρήσεις του τομέα αυτού για παραβάσεις διαπραχθείσες μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1988 και της 31ης Δεκεμβρίου 1990.

2 Η προσφεύγουσα, British Steel plc (στο εξής: British Steel), είναι ο κυριότερος παραγωγός χυτοσίδηρου στο Ηνωμένο Βασίλειο. Για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Μαρτίου 1990, ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της ανήλθε σε 5,113 δισε-

1 — Οι σκέψεις της παρούσας αποφάσεως είναι εν πολλοίς ίδιες ή παρόμοιες με εκείνες της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, Τ-141/94, Thyssen κατά Επιτροπής, (Συλλογή 1999, σ. II-347), με εξαίρεση, κυρίως, των σκέψεων 74 έως 91, 373 έως 378 και 413 έως 428, οι οποίες δεν έχουν αντιστοιχία στην παρούσα απόφαση. Επίσης, οι παραβάσεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης που προσάπτονται στην προσφεύγουσα ως προς ορισμένες εθνικές αγορές δεν είναι ίδιες με τις προσαπτόμενες στην προσφεύγουσα στην υπόθεση Thyssen κατά Επιτροπής. Στην προκειμένη περίπτωση, η μερική ακύρωση του άρθρου 1 της Αποφάσεως δικαιολογείται, κατ' ουσίαν, από την έλλειψη αποδείξεως ως προς τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στην παράβαση που αναφέρει το σημείο 1 του διατακτικού της παρούσας αποφάσεως.

κατομμύρια λίρες στερλίνες (GBP) και οι πωλήσεις της σε δοκούς ανήλθαν σε 286,5 εκατομμύρια GBP το 1990. Το 1989, ήταν ο πρώτος κοινοτικός παραγωγός δοκών.

(...)

Δ — *Η Απόφαση*

47 Η Απόφαση, που κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 7 Μαρτίου 1994 με έγγραφο του κ. Van Miert της 28ης Φεβρουαρίου 1994 (στο εξής: Έγγραφο), περιέχει το ακόλουθο διατακτικό:

«*Άρθρο 1*

Οι ακόλουθες επιχειρήσεις που παρατίθενται με την επωνυμία τους συμμετείχαν, στον βαθμό που περιγράφεται στην παρούσα απόφαση, σε αντίθετες προς τους κανόνες ανταγωνισμού πρακτικές, οι οποίες εμπόδισαν, περιόρισαν και στρέβλωσαν τον κανονικό ανταγωνισμό στην κοινή αγορά. Όταν επιβάλλονται πρόστιμα, η διάρκεια της παράβασης αναφέρεται σε μήνες, εκτός από την περίπτωση της εναρμόνισης των [πρόσθετων] στοιχείων, οπότε η συμμετοχή στην παράβαση υποδεικνύεται με το γράμμα "Χ".

(...)

British Steel

α) Ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών μέσω της [επιτροπής δοκών] (25)

β) Καθορισμός τιμών στην [επιτροπή δοκών] (27)

γ) Καθορισμός τιμών στην ιταλική αγορά (3)

δ) Καθορισμός τιμών στη δανική αγορά (30)

ε) Κατανομή της αγοράς "σύστημα Traverso" (3+3)

στ) Κατανομή της γαλλικής αγοράς (3)

ζ) Κατανομή της ιταλικής αγοράς (3)

η) Κατανομή της αγοράς, Britis Steel, Ensidesa και Aristrain (8)

θ) Κατανομή της αγοράς, British Steel και Ferdofin (30)

ι) Εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων (x)

(...)

Άρθρο 4

Για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και οι οποίες διαπράχθηκαν μετά τις 30 Ιουνίου 1988 (31 Δεκεμβρίου 1989 [2] στην περίπτωση των Aristrain και Ensidesa) επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

(...)

British Steel plc 32 000 000 ECU

(...)

2 — Ημερομηνία αναγραφόμενη στο γαλλικό και ισπανικό κείμενο. Το γερμανικό και αγγλικό κείμενο της Αποφάσεως αναφέρουν την ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 1988.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

(...)

— British Steel plc

(...)»

(...)

Επί του επικουρικού αιτήματος που αφορά την ακύρωση του άρθρου 4 της Αποφάσεως ή τουλάχιστον, τη μείωση του ύψους του προστίμου

(...)

— Επί του κριτηρίου του κύκλου εργασιών που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του προστίμου

643 Ως προς το επιχείρημα της προσφεύγουσας κατά το οποίο η Επιτροπή, χρησιμοποιώντας το κριτήριο του κύκλου εργασιών για τον υπολογισμό του προστίμου, δεν έλαβε υπόψη ορισμένους παράγοντες οι οποίοι μπορούσαν να καταστήσουν υπερβολική τη σημασία του κύκλου εργασιών της σε σχέση με εκείνη των ανταγωνιστών της, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η Επιτροπή υποχρεούται βάσει του άρθρου 65, παράγραφος 5, της Συνθήκης να λαμβάνει υπόψη τον κύκλο εργασιών της ενδιαφερόμενης επιχειρήσεως ως βασικό κριτήριο για τον υπολογισμό του προστίμου. Πράγματι, η Συνθήκη εκκινεί από την αρχή ότι ο πραγματοποιηθείς κύκλος εργασιών επί των προϊόντων που υπήρξαν αντικείμενο της περιοριστικής πρακτικής παρέχει ένα ορθό μέτρο της νοσηρότητας της πρακτικής αυτής για την κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού.

644 Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η εκ μέρους της Επιτροπής χρησιμοποίηση του ίδιου ποσοστού του κύκλου εργασιών στον υπολογισμό του προστίμου των επιχειρήσεων οι οποίες μπλέκονται στην ίδια παράβαση δημιούργησε οποιαδήποτε δυσμενή διάκριση εις βάρος της. Αντιθέτως, ελλείψει ελαφρυντικών ή επιβαρυντικών περιστάσεων, ή άλλων προσηκόντως αποδεδειγμένων εξαιρετικών περιστάσεων, η Επιτροπή υποχρεούται, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, να εφαρμόσει, για τον υπολογισμό του προστίμου, τον ίδιο συντελεστή αναφοράς στις επιχειρήσεις οι οποίες συμμετείχαν στην ίδια παράβαση.

645 Ως προς το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι ο προσήκων κύκλος εργασιών είναι ο πραγματοποιηθείς επί των προϊόντων τα οποία όντως πωλήθηκαν σύμφωνα με τις επίδικες συμφωνίες και όχι ο πραγματοποιηθείς επί όλων των προϊόντων του ίδιου είδους που πώλησε η επιχείρηση, κατ' εφαρμογήν ή όχι των παράνομων πρακτικών, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 65, παράγραφος 5, ορίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να επιβάλλει πρόστιμα ίσα προς το 200 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε επί των προϊόντων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της συμφωνίας, εκτός αν πρόκειται για συμφωνία της οποίας το αντικείμενο είναι ο περιορισμός της παραγωγής, της τελικής αναπτύξεως ή των επενδύσεων, οπότε η αύξηση του προστίμου μπορεί να ανέλθει έως το 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών της εν λόγω επιχειρήσεως.

646 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε πλήρως σε συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές ικανές να επηρεάσουν ολόκληρη την αγορά της ΕΚΑΧ, καλώς η Επιτροπή έλαβε υπόψη το σύνολο των πωλήσεών της σε δοκούς εντός της Κοινότητας, σταθμίζοντας εξάλλου τα πρόστιμα σε συνάρτηση προς το γεωγραφικό εύρος κάθε συγκεκριμένης παραβάσεως.

(...)

— Επί της διάρκειας της παραβάσεως

669 Το Πρωτοδικείο φρονεί ότι η παραβατική συμπεριφορά που εκδηλώθηκε με τη συμμετοχή σε σειρά συμφωνιών και περιοριστικών πρακτικών καθορισμού των τιμών, κατανομής των αγορών και ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών, στο θεσμικό πλαίσιο πολλών συναντήσεων μεταξύ παραγωγών, επί 25 έως 30 μήνες, ορθώς μπορεί να θεωρηθεί ως μακράς διάρκειας. Εξάλλου, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν προκύπτει από τον φάκελο ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη, για τον υπολογισμό του προστίμου, την πριν τις 30 Ιανουαρίου 1988 περίοδο.

(...)

Επί της εκ μέρους του Πρωτοδικείου ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του

686 Πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το Πρωτοδικείο ακύρωσε ήδη το άρθρο 1 της Αποφάσεως, καθόσον διαπιστώνει τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε συμφωνία καθορισμού τιμών στην ιταλική αγορά (βλ. σκέψη 419 ανωτέρω). Το πρόστιμο που επέβαλε η Επιτροπή για την παράβαση αυτή υπολογίζεται σε 252 600 ECU.

687 Επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι η κατανομή της αγοράς μεταξύ της προσφεύγουσας και της Ferdofin (βλ. σκέψεις 434 επ. ανωτέρω) αφορούσε μόνον τη βρετανική αγορά και όχι την ιταλική αγορά. Αντίθετα προς τους υπολογισμούς της Επιτροπής πρέπει, επομένως, να αποκλειστεί η ιταλική αγορά από τους συντελεστές που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό του προστίμου, πράγμα που συνεπάγεται μείωση κατά 1 684 200 ECU, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Επιτροπής.

688 Για τους λόγους που εκτέθηκαν στη σκέψη 477 [3] ανωτέρω, πρέπει περαιτέρω να αποκλειστεί η περίοδος μεταξύ της 1ης Ιουλίου και της 31ης Δεκεμβρίου 1988 για τον υπολογισμό του προστίμου που αφορά την παράβαση καθορισμού τιμών στη δανική αγορά, πράγμα το οποίο συνεπάγεται, στην περίπτωση της προσφεύγουσας, μείωση του προστίμου κατά 40 100 ECU, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθεί η Επιτροπή.

689 Το Πρωτοδικείο ακύρωσε επίσης την αύξηση του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα για τον υποτιθέμενο υποτροπικό χαρακτήρα της συμπεριφοράς της, που υπολογίστηκε από την Επιτροπή σε 8 040 100 ECU, για τους λόγους που εκτέθηκαν ανωτέρω (βλ. σκέψεις 631 επ. [4] ανωτέρω).

690 Επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, επιπλέον, ούτε το άρθρο 1 της Αποφάσεως, ούτε ο πρώτος πίνακας, ανακεφαλαιωτικός των διαφόρων συμφωνιών καθορισμού τιμών, που περιλαμβάνεται στην παράγραφο 314 της Αποφάσεως, δεν δέχονται τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε συμφωνία καθορισμού τιμών στην ισπανική αγορά. Όμως, από τις λεπτομερείς εξηγήσεις που παρέσχε η Επιτροπή κατά τη διαδικασία προκύπτει ότι στην προσφεύγουσα επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 320 800 ECU για μια τέτοια παράβαση. Κατά την Επιτροπή, η οποία παραπέμπει στις παραγράφους 174 και 276 της Αποφάσεως, προφανώς κατόπιν σφάλματος τα στοιχεία αυτά δεν επανελήφθησαν στην παράγραφο 314 και στο άρθρο 1 της Αποφάσεως.

691 Εφόσον με το διατακτικό της Αποφάσεως δεν διαπιστώνεται η συμμετοχή της προσφεύγουσας στην εν λόγω παράβαση, αυτή δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον

3 — Βλ. απόφαση Thyssen κατά Επιτροπής (T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347), σκέψη 451.

4 — Βλ. απόφαση Thyssen κατά Επιτροπής (T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347), σκέψεις 614 επ.

υπολογισμό του προστίμου. Επομένως, το πρόστιμο πρέπει να μειωθεί κατά 320 800 ECU, σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού που χρησιμοποίησε η Επιτροπή.

692 Τέλος, για τους ανωτέρω εκτεθέντες λόγους (σκέψεις 652 [5] επ.), το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει να μειωθεί κατά 15 % το συνολικό ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε για τις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές καθορισμού τιμών, λόγω του ότι η Επιτροπή υπερέβαλε, σε ορισμένο βαθμό, όσον αφορά τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των διαπιστωθεισών παραβάσεων. Λαμβανομένων υπόψη των ήδη αναφερθεισών μειώσεων όσον αφορά τις συμφωνίες τιμών στην ισπανική και στη δανική αγορά, η μείωση αυτή ανέρχεται σε 1 669 200 ECU, σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού που χρησιμοποίησε η Επιτροπή.

693 Επομένως, κατ' εφαρμογήν της μεθοδολογίας της Επιτροπής, το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρέπει να μειωθεί κατά 12 007 000 ECU.

694 Εκ φύσεως, ο καθορισμός ενός προστίμου από το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του, δεν συνιστά ακριβή αριθμητική άσκηση. Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο δεν δεσμεύεται από τους υπολογισμούς της Επιτροπής, αλλά οφείλει να προβεί στη δική του εκτίμηση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

695 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η γενική μέθοδος που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να καθορίσει το επίπεδο των προστίμων (βλ. ανωτέρω [6]) δικαιολογείται από τις περιστάσεις της υπό κρίση περιπτώσεως. Συγκεκριμένα, οι παραβάσεις που συνίστανται στον καθορισμό των τιμών και στην κατανομή των αγορών, οι οποίες απαγορεύονται ρητώς από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, πρέπει να θεωρούνται ιδιαίτερα σοβαρές, στον βαθμό που συνεπάγονται ευθεία παρέμβαση στις ουσιώδεις παραμέτρους του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Ομοίως, τα συστήματα ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών που προσάπτονται στην προσφεύγουσα είχαν αντικείμενο ανάλογο προς κατανομή των αγορών με βάση τα παραδοσιακά ρεύματα. Όλες οι παραβάσεις που ελήφθησαν υπόψη για την επιβολή του προστίμου

5 — Βλ. απόφαση Thyssen κατά Επιτροπής (T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347), σκέψεις 640 επ.

6 — Βλ. απόφαση Thyssen κατά Επιτροπής (T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347), σκέψη 577.

διαπράχθηκαν, μετά το πέρας του καθεστώτος κρίσεως, αφού οι επιχειρήσεις είχαν λάβει τις προσήκουσες προειδοποιήσεις. Όπως διαπίστωσε το Πρωτοδικείο, ο γενικός σκοπός των επίμαχων συμφωνιών και πρακτικών ήταν ακριβώς να εμποδίσουν ή να νοθεύσουν την επιστροφή στην κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, η οποία ήταν σύμφυτη με την εξάλειψη του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις γνώριζαν τον παράνομο χαρακτήρα τους και τις απέκρυψαν συνειδητά από την Επιτροπή.

696 Λαμβανομένων υπόψη όσων προεκτέθηκαν, αφενός, και της εφαρμογής, από της 1ης Ιανουαρίου 1999, του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ, αφετέρου, το ύψος του προστίμου πρέπει να καθοριστεί σε 20 000 000 ευρώ.

Επί του επικουρικού αιτήματος περί επιστροφής του προστίμου, πλέον τόκων υπερημερίας

697 Ως προς το αίτημα με το οποίο ζητείται η επιστροφή του προστίμου, επιπλέον τόκων υπερημερίας, στην περίπτωση ακυρώσεως ή μειώσεως αυτού, αρκεί η διαπίστωση ότι εναπόκειται στην Επιτροπή να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της παρούσας αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 34 της Συνθήκης.

(...)

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει το άρθρο 1 της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα, καθόσον λαμβάνει υπόψη εις βάρος της προσφεύγουσας τη συμμετοχή της σε συμφωνία καθορισμού τιμών στην ιταλική αγορά διαρκείας τριών μηνών.**

2) **Καθορίζει το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με το άρθρο 4 της αποφάσεως 94/215 σε 20 000 000 ευρώ.**

3) **Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.**

4) **Η προσφεύγουσα θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα, καθώς και το ήμισυ των εξόδων της καθής. Η καθής θα φέρει το ήμισυ των δικών της εξόδων.**

Bellamy Potocki Pirrung

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Μαρτίου 1999.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

C. W. Bellamy